



ویکی‌لیکس



نماگرفت

ویکی‌لیکس (به انگلیسی: WikiLeaks) سازمانی غیرانتفاعی و بین‌المللی است که به ارسال و افشای اسناد از سوی منابع ناشناس می‌پردازد. وبگاه ویکی‌لیکس که در ۲۰۰۶ میلادی افتتاح شد، توسط انتشارات سان‌شاین (به انگلیسی: sunshine press) اداره می‌شود.^[۱] در طول یک‌سال از آغاز فعالیت، وبگاه ادعا کرد که بیش از ۱٫۲ میلیون مدرک و سند در اختیار دارد.^[۶] این سازمان بنابه گفته خودش، توسط مخالف‌ها و فعالان اجتماعی از چین همراه با روزنامه‌نگارها، ریاضی‌دان‌ها و پیشگامان فناوری از ایالات متحده آمریکا، تایوان، اروپا، استرالیا و آفریقای جنوبی پایه‌گذاری شده‌است.^[۱] روزنامه گاردین، جولین آسانژ که یک فعال اینترنتی استرالیایی است را به عنوان رئیس آن خوانده‌است.^[۷]

ویکی‌لیکس تا کنون چندین جایزه برنده شده‌است که شامل جایزه ۲۰۰۸ رسانه‌های جدید از طرف مجله *اکنونیست* می‌باشد.^[۸] در ژوئن ۲۰۰۹، ویکی‌لیکس و جولین آسانژ جایزه رسانه‌های بریتانیا را از عفو بین‌الملل در ردهٔ رسانه‌های نو برای نشر سال ۲۰۰۶ «کنیا: گریهٔ خون - قتل‌های قضایی اضافی و ناپدیدشدن‌ها»^[۹] که گزارشی از سوی کمیسیون ملی حقوق بشر کنیا در مورد کشتارهای پلیس در کنیا بود، به‌دست‌آورد.^[۱۰] در ماه مه ۲۰۱۰، نیویورک دیلی نیوز، ویکی‌لیکس را در فهرست «وبگاه‌هایی که می‌توانند کاملاً اخبار دنیا را تغییر دهند» در رتبهٔ اول قرار داد.^[۱۱] در آوریل ۲۰۱۰، ویکی‌لیکس ویدئویی را از حادثهٔ حملات هوایی ۲۰۰۷ عراق منتشر کرد که در آن افراد غیرنظامی عراقی و خبرنگاران توسط نیروهای آمریکایی کشته می‌شوند (*Collateral Murder* - youtube اپریل ۲۰۱۰ ویدئوی مربوط)^[۱۲] . در ژوئیه همان سال، ویکی‌لیکس اسناد جنگ افغانستان^[۱۳] را منتشر نمود.^[۱۴] در ماه اکتبر، گروه ویکی‌لیکس بسته‌ای حاوی افشای اسناد جنگ عراق|۴۰۰٬۰۰۰ سند محرمانهٔ دیگر که گفته می‌شد مربوط به جنگ عراق می‌باشد را با هماهنگی با چندین انتشارات بزرگ، منتشر کرد. در نوامبر ۲۰۱۰، ویکی‌لیکس به پخش اسناد سری و محرمانه سیاست‌های خارجی ایالات متحدهٔ آمریکا در قالب افشای اسناد دیپلماتیک ایالات متحده آغاز کرد.

ویکی‌لیکس به صورت اصلی و در آغاز همانند هر وبگاه ویکی دیگر با قابلیت ویرایش برای خوانندگان آن پدید آمد، اما بعد از آن بیشتر به صورت یک وبگاه انتشاراتی درآمد و نه اجازه ویرایش نه نظریه را به کاربران می‌دهد. این وبگاه بعد از حمله محروم‌سازی از سرویس و ردکردن آی‌اس‌پی‌ها، نام‌های دامنه متفاوتی را در سرورهای مختلف اختیار کرد. این نام‌ها به صفحه‌ای مشخص در سروری مجزا تغییر مسیر داده می‌شوند.^[۱۵]^[۱۶]

با وجود شباهت نام، ویکی‌لیکس هیچ ارتباطی با ویکی‌پدیا یا

بنیاد ویکی‌مدیا ندارد. بنیانگذار آن در تاریخ ۱۱ آوریل ۲۰۱۹ توسط پلیس انگلیس دستگیر شد. رئیس‌جمهور اکوادور دقایقی قبل از این اتفاق پناهندگی آسانژ را لغو کرده بود.

محتویات

تاریخچه

هدف

مدیریت

میزبانی وب

مرکز ویکی لیکس

امور مالی

پذیرش بیت کوین

سابقه قضایی

کنترل مدارک ارسالی

فایل‌های ضمانتی

گاه‌شناسی انتشار اسناد

اسناد ۲۰۰۸–۲۰۰۶

اسناد ۲۰۰۹

اسناد ۲۰۱۰

اسناد ۲۰۱۵–۲۰۱۱

افشاگری‌ها

افشای اسناد طبقه‌بندی‌شده در مورد جنگ عراق

افشای اسناد طبقه‌بندی‌شده در مورد جنگ افغانستان

افشای اسناد محرمانه وزارت‌خارجہ آمریکا

افشای اسناد محرمانه شرکت استراتفور

محاصره مالی کارت‌های اعتباری و بانک‌ها

محل نگهداری فایل‌ها

دیگر فعالیت‌های ویکی لیکس

منتقدان

حملات سایبری

بازی کامپیوتری



تصویری از صفحه نخست ویکی لیکس

گونه وبگاه	بایگانی اطلاعات و افشاگری
در دسترس به	انگلیسی، اما اسناد به زبان‌های مختلف منتشر می‌شود.
مالک	انتشارات سان‌شاین ^[۱]
بنیانگذار(ان)	جولین آسانژ
نشانی	WikiLeaks.org (https://www.wikileaks.org) ^[۲]
رتبه در الکسا	 ۲۵٬۷۳۶ (اکتبر ۲۰۱۸) ^[۳]
راه‌اندازی	دسامبر ۲۰۰۶ - آذر ۱۳۸۵
وضعیت کنونی	فعال

تاریخچه

اولین بار که ویکی‌لیکس در دسامبر سال ۲۰۰۶ در اینترنت قرار گرفت، باعث برانگیختن دیدگاه‌های متفاوتی شد. برخی ضمن تمجید از عملکرد این پایگاه از آن به عنوان پدیده‌ای در عرصه روزنامه‌نگاری تحقیقاتی یاد کردند، این در حالی است که گروهی دیگر عملکرد این پایگاه را خطری در زمینه روزنامه‌نگاری دانستند.^[۱۷]

ویکی‌لیکس سازمانی متشکل از گروه‌هایی با هدف ایجاد شفافیت در عملکرد دولتها، سازمان‌ها و شرکت‌های بزرگ از طریق آشکار نمودن اسرار محرمانه عملیات غیرقانونی در سراسر جهان است که توسط جولین آسانژ، یکی از طرفداران آزادی اطلاعات که زمانی هکر بوده، بنیانگذاری شده‌است. او و همکارانش که اغلب وکیل هستند برای حفظ هویت افشاکنندگان از راهنمایی کارشناسانی مانند بن لوری که از پیشگامان تعریف پروتکل امنیتی اس اس ال «لایه سوکت‌های امن» برای انتقال امن اطلاعات از طریق اینترنت است، بهره می‌برند.^[۱۸]

هدف

بنا به وبگاه، هدف ویکی‌لیکس آوردن اخبار و اطلاعات مهم برای عموم است ... " یکی از مهمترین فعالیت‌های ما انتشار مطالب موثق از سرچشمه آنها به همراه اخبار برای خوانندگان مان و همچنین مورخین است تا بتوانند گواهی حقایق را ببینند... " هدف دیگر سازمان حمایت از روزنامه‌نگاران و افشاگران است تا اطمینان حاصل گردد که آنان به دلیل فرستادن اسناد حساس زندانی نمی‌شوند. "صندوق پستی آنلاین" *online drop box* از جانب ویکی‌لیکس یک نوآوری مطمئن توصیف شده‌است که افراد می‌توانند با استفاده از آن بدون برملا شدن هویتشان مدارک را ارسال نمایند. جولیان آسانژ در یک مصاحبه با برنامه تلویزیون آمریکا گزارش کلبر چنین مطرح کرد: " این آزادی مطلق نیست، هر چند آزادی بیان چیز است که حکومت و قانون را تنظیم می‌کند. به همین دلیل است که قانون اساسی ایالات متحده آمریکا اجازه وضع قوانینی که آزادی مطبوعات را محدود سازند را نمی‌دهد. می‌بایست حقوق مطبوعات را جدا از قوانین عادی در نظر داشت چرا که آن حقوق بالاتر و مهمتر از قوانین عادی هستند، در حقیقت آن‌ها قانون را می‌سازند. هر قانون اساسی، هر جزء روند قانون گذاری، از جریان اطلاعات و آگاهی نشأت می‌گیرند. به‌طور مشابه هر دولتی منتخب آگاهی مردم از مطالب است. " این پروژه با فاش‌سازی دانیل السبرگ در مورد کاغذهای پنتاگون در ۱۹۷۱ مقایسه شده‌است (۱ سند سری جنگ ایالات متحده). در آمریکا افشای برخی اسناد ممکن است مورد تأیید قانون باشد. بنا به حکم دیوان عالی ایالات متحده آمریکا؛ قانون اساسی حامی بر ملا نشدن (گمنامی) هویت فرد افشاکننده است، حداقل در زمینه افشاگری‌های سیاسی. روزنامه‌نگار و نویسنده ویتنی استریبر *Whitley Strieber* معتقد به نفع پروژه ویکی‌لیکس برای جامعه است؛ بر ملاسازی مدارک دولتی می‌تواند به معنی به زندان رفتن باشد، زندانی شدن معمولاً کوتاه مدت است. اگر چه در ممالکی نظیر چین، آفریقا یا خاورمیانه محکومیت ممکن است زندانی دراز مدت یا حتی اعدام باشد. قطعنامه سال ۲۰۱۳ فدراسیون بین‌المللی روزنامه‌نگاران-یک اتحادیه صنفی روزنامه‌نگاران- ویکی‌لیکس را یک نژاد جدید سازمان رسانه ای "که فرصت‌های مهم را برای سازمان‌های رسانه ای پیشنهاد می‌کند.^[۱۹] استاد دانشگاه هاروارد پروفیسور یوچای بنکلا، ویکی‌لیکس را به عنوان شکل جدیدی از شرکت‌های روزنامه‌نگاری ستود.^[۲۰] در دادگاه نظامی چلسی مینینگ (به جای بردلی مینینگ) شهادت داد که "ویکی‌لیکس یک عملکرد ویژه روزنامه نگاری بود." وآنکه "دامنه امتیاز روزنامه نگار"، "خط سختی برای ترسیم" است. دیگران، ویکی‌لیکس را به‌طور طبیعی روزنامه‌نگار در نظر نمی‌گیرند. اخلاق‌شناس رسانه ای، کلی مک براید از مؤسسه Poynter برای مطالعات رسانه ای در ۲۰۱۱ نوشت: «ویکی‌لیکس ممکن است به سوی تلاش روزنامه‌نگاری رشد کند اما هنوز در آن (مرحله) نیست.» بیل کلر از نیویورک تایمز، ویکی‌لیکس را یک "منبع پیچیده" به جای یک "شریک روزنامه نگاری" در نظر می‌گیرد. وکیل برجسته متهم اول، فلویداآبرامز، می‌نویسد که ویکی‌لیکس، یک گروه روزنامه‌نگاری نیست اما به جای آن، یک "نهاد فعالان سیاسی"، "منبعی برای روزنامه نگاران" و... و یک مجرای اطلاعات به بیرون درز شده برای مطبوعات و عموم است. برای پشتیبانی از عقیده اش، گفت: «آسانژ اظهارداشت که ویکی‌لیکس پیش از آنکه تصمیم به انتشار اطلاعات بگیرد، تنها بخش کوچکی از آنها را می‌خواند.» آبرامز نوشت: «هیچ نهاد روزنامه‌نگاری که تا به حال شنیده‌ام، به سادگی چیزی که خوانده نشده را به جهانیان عرضه نمی‌کند.»

میزبانی وب

ویکی لیکس خود را " یک سیستم غیر قابل سانسور و غیر قابل ردگیری برای نشت مدارک " تعریف می‌کند. به سبب وقوع چندین حمله محروم‌سازی از سرویس و محرومیت از خدمات سامانه نام دامنه (دی ان اس) که وبگاه در گذشته قربانی آن گشت، ویکی لیکس در حال حاضر در چندین سرور و با نام دامنه‌های متفاوت در دسترس می باشد. تا اوت ۲۰۱۰، ویکی لیکس از میزبانی وب شرکت سوئدی پی ار کیو *PRQ* استفاده می‌نمود که خدماتش دارای امنیتی بالا و بدون پرسیدن " سؤال " بود. گفته می‌شود که پی ار کیو هیچ اطلاعاتی از مشتریانش ندارد و " لاگهای " *en:Server log* ایشان خیلی را کم یا اصلاً نگهداری نمی‌کند. در حال حاضر شرکت سوئدی خدمات اینترنتی "بانهوف" میزبان وب سرور اصلی ویکی لیکس است، که در "پیونن" *Pionen* که یک پناهگاه هسته‌ای متروک می باشد قرار دارد. دیگر سرورها ی ویکی لیکس در اطراف جهان پراکنده هستند. جولیان اسانژ اظهار داشت؛ سرورها اولاً در سوئد و در چند کشور منتخب دیگر مستقر شده‌اند، چون قوانین آن‌ها بیشترین حمایت از محرمانه بودن اینترنت را ارائه می‌دهند. بنا به قانون اساسی سوئد هیچ ارگان حکومتی نمی‌تواند منبع اطلاعات یک روز نامه را جویا شود.

این مجموعه قوانین و " پی ار کیو " شرایطی ایجاد می‌نمایند که از میان بردن ویکی لیکس برای هر دولتی بسیار مشکل خواهد بود. همچنین با بکار بردن قانون " مسئولیت اثبات " مانع می‌شوند که پیگردهای قانونی حق آزادی بیان ویکی لیکس را محدود نمایند. بعلاوه ویکی لیکس سرورهای ویژه خودش را در محلی محرمانه نگهداری می‌کند، این سرورها " لاگ " *logs* ثبت نمی‌کنند و به سیستم رمزگذاری نیرومند نظامی گونه مجهز هستند تا حداکثر امنیت را برای عملیات و داده‌های محرمانه ویکی لیکس ایجاد نمایند.

پس از اینکه سرورهای قدیمی وبگاه، هدف حملات محروم‌سازی از سرویس قرار گرفتند، ویکی لیکس سرورهایش را به وبگاه آمازون *Amazon.com* منتقل نمود. گر چه چندی بعد وبگاه از آمازون اخراج گردید. در یک بیانیه آمازون اعلام داشت که ویکی لیکس به تعهداتش در قرار داد عمل نمی‌کند؛ و همچنین افزود؛ " چندین بند قرار داد نقض شده‌اند." برای مثال، یکی از شرایط قرار داد این است که شما مالک مطالبی با شید که در وبگاه نگهداری می‌کنید و به کسی در اثر آن مطالب آسیبی نرسد، واضح است که ویکی لیکس مالک مدارک محرمانه مذکور نیست. پس از خروج از آمازون ویکی لیکس به سرورهای *OVH* که یک میزبان وب در فرانسه است نقل مکان کرد. پس از مخالفت‌های دولت فرانسه ویکی لیکس مناقشه را به دادگاه‌های فرانسه ارجاع نمود؛ دادگاه شهر لیل بلافاصله حق را به ویکی لیکس داد و از صدور حکم مبنی بر امتناع خدمات اینترنتی به ویکی لیکس خودداری نمود؛ ولیکن دادگاه پاریس اعلام کرد که به وقت بیشتری برای مطالعه پرونده نیاز دارد. برای حفظ ناشناسی هویت افراد، کارمندان ویکی لیکس از نرف افزارهایی مثل تور (سامانه نرم‌افزاری) و پی‌جی‌پی (نرم‌افزار) استفاده می‌کنند. گر چه پی جی پی از نوامبر ۲۰۰۷ به دلیل انقضای مدت "کلید رمز" آن دیگر مورد استفاده نمی‌باشد، و وبگاه به عنوان جایگزین پیشنهاد استفاده از امنیت لایه انتقال *SSL-encrypted chat* را می‌نماید.

ویکی لیکس بین سال ۲۰۰۳ و اکتبر ۲۰۱۰ در مدیاویکی مود استفاده قرار گرفته بود. لازم به تذکر است که ویکی لیکس جدا توصیه می‌کند که کاربران برای ارسال مطالبشان از تور (سامانه نرم‌افزاری) استفاده کنند، زیرا بالاترین درجه امنیت را عرضه می‌دارد. در ۴ نوامبر ۲۰۱۰ جولیان اسانژ در مصاحبه‌ای با تلویزیون دولتی سوئیس اظهار داشت که او به‌طور جدی در مورد تقاضای پناهندگی از سوئیس که دولتی بی‌طرف است فکر می‌کند، تا بنیاد ویکی لیکس را به آن کشور منتقل سازد. بنا به عقیده اسانژ در زمان، سوئیس و ایسلند دو کشوری بودند که در آن‌ها ویکی لیکس می‌توانست با برخورداری از امنیت فعالیت نماید.

مرکز ویکی لیکس

بنا به مصاحبه برگزار شده در ژانویه ۲۰۱۰، تیم ویکی لیکس شامل پنج نفر می‌شد که به‌طور تمام وقت، و حدود ۸۰۰ نفر که گهگاه کار می‌کردند که به هیچ‌کدام حقوق پرداخت نمی‌شد. ویکی لیکس هیچ ستاد رسمی ندارد. در نوامبر ۲۰۱۰ نویسنده هدر مارش *Heather Marsh* با تأیید ویکی لیکس، مرکز خبر و فعالیت ویکی لیکس را افتتاح نمود که تحت نظارت او بیش از ۷۰ نفر نویسنده و داوطلب در این مرکز فعال بودند. او در ۸ مارس ۲۰۱۲ از مقام سر دبیری، مدیر و مسئول نام دامنه مرکز ویکی لیکس استعفا داد.

ویکی لیکس بمثابة یک سازمان غیر سود بر، به طور کلی به حمایت مالی و کمکهای هوادارانش وابسته است. روش اصلی دریافت کمکها از طریق انتقال پول به حساب بانکی و پرداختهای برخط می باشند. مخارج ویکی لیکس در حال حاضر حدود ۲۰۰'۰۰۰ یورو در سال است که بخش عمده آن صرف پرداخت برای سرورها و حل مسائل اداری می شود چنانچه به داوطلبانی که در ویکی لیکس فعالند حقوق پرداخت گردد هزینه سالانه به ۶۰۰'۰۰۰ یورو بالغ خواهد گشت. وکلای ویکی لیکس اغلب خدماتشان را رایگان عرضه می کنند و در برخی موارد هزینه وکلا و دادرسی را رسانه های مهم نظیر آسوشیتد پرس، لس آنجلس تایمز، اتحادیه ملی ناشرین روزنامه en:National Newspaper Publishers Association تقبل می نمایند. هرچند درآمد اصلی ویکی لیکس از دهش هواداران فراهم می گردد ولی گزینه هایی نظیر به مزایده گذاردن خبرهای دست اول هم وجود دارند. در سپتامبر ۲۰۱۱ ویکی لیکس برای جمع آوری پول شروع به فروش بعضی اشیا و اقلام در ای بی Ebay نمود، و اسانژ به حضار فستیوالی در سیدنی گفت که ویکی لیکس ممکن است دوام نیاورد.

پذیرش بیت کوین

در ۱۵ ژوئن ۲۰۱۱، ویکی لیکس شروع به قبول کمکهای مالی از طریق بیت کوین می نماید.

سابقه قضایی

وضعیت قانونی ویکی لیکس پیچیده است. اسانژ ویکی لیکس را یک واسطه برای ایجاد امنیت مطرح می کند. به جای فرستادن اسناد مستقیماً به جراید همراه با خطر شناسایی و مجازات شدن، افشاگران می توانند به ویکی لیکس بفرستند که متعاقباً اسناد را به رسانه ها ارسال خواهد داشت. سرورهای ویکی لیکس در اروپا قرار دارند و ازهر شبکه اینترنت سانسور نشده ای قابل دسترسی هستند. گروه دفتر مرکزی اش را در سوئد مستقر نموده است زیرا قویترین قوانین حمایت از محرمانگی روابط روزنامه نگار و منبع نشت اسناد را داراست. ویکی لیکس اعلام داشته که هیچگاه خواستار ارسال مدارک نمی شود. هر چند اسانژ در سخنرانی اش در مالزی از حضار هکر خواست که در جمع آوری مدارکی که در فهرست " پر خواهان ترین " سال ۲۰۰۹ هستند، یاری نمایند.

کنترل مدارک ارسالی

ویکی لیکس خشنود است که هرگز سندی را اشتباهی یا بدون ارز یابی قبلی منتشر نکرده است. در جواب این نگرانی که ممکن مدارکی انحرافی یا جعلی نشت شده و منتشر گردند، ویکی لیکس پاسخ می دهد که آن گونه اخبار انحرافی همه روزه از رسانه های عادی منتشر می گردند، ویکی لیکس در خدمت آنان نیست. در یک پرسش و پاسخ (FAQ) ویکی لیکس چنین استدلال می نماید که " ساده ترین و موثرترین اقدام متقابل، جامعه جهانی ویرایشگران و خوانندگان مسئول و آگاه هستند که با بررسی موشکافانه شان و با تبادل نظر مدارک نشت شده را کنترل می نمایند. " بنا بگفته اسانژ در ۲۰۱۰، اسناد ارسال شده به ویکی لیکس توسط یک اکیپ پنج نفره کنترل می شوند که دارای تخصص در زمینه های متفاوت از جمله زبان و برنامه نویسی هستند و همچنین در صورتی که فرد ارسال کننده معرفی شده باشد سوابق او را نیز بررسی می نمایند. در این گروه اسانژ تصمیم نهایی را در ارزیابی اسناد می گیرد.

فایل های ضمانتی

در ۲۹ آوریل ۲۰۱۰ ویکی لیکس یک «فایل ضمانتی» *Insurance file* به خاطرات جنگ افغانستان افزود. فایل بروش استاندارد رمزنگاری پیشرفته AES کدگذاری شده است. گفته می شود که مقصود این بوده که در صورت وقوع امر یا اتفاقی که ویکی لیکس یا جولیان اسانژ را از فعالیت حذف نماید، کلید باز گشایی کد رمز منتشر خواهد گشت و بدین ترتیب فایل در دسترس عموم قرار خواهد گرفت. بسیاری حدس می زنند که فایلها شامل اطلاعات سری نگران کننده و شرم آوری برای ایالات متحده می باشد. در ۲۲ فوریه ۲۰۱۲ وجود یک «فایل ضمانتی» دیگر اعلام شد. فایل های ضمانتی را نباید با سایر مدارک یا کابل های دیپلماتیک (افشای اسناد دیپلماتیک آمریکا) اشتباه کرد، چرا که سیستم کدگذاری فایل های ضمانتی متفاوت و کاملاً سری است و محتوای آن به هیچ اندازه افشا نشده است. در ۱۷ اوت ۲۰۱۳ ویکی لیکس سه فایل ضمانتی دیگر به لیست اضافه کرد که مانند دو فایل قبلی محتوای آنان کاملاً ناشناخته هستند.

اسناد ۲۰۰۸-۲۰۰۶

ویکی لیکس اولین سندش را در دسامبر ۲۰۰۶ منتشر نمود؛ تصمیم به قتل رساندن مسئولین دولت بدستور " شیخ حسن داهیر اویس " (*Hassan Dahir Aweys* سیاستمدار سومالی). در اگوست ۲۰۰۷ نشریه بریتانیایی گاردین تفصیلات فساد خانوادگی رهبر سابق کنیا، "دانیل اراپ موی" (*Daniel arap Moi*) را بر اساس اطلاعات گرد آوری شده ویکی لیکس به چاپ رسانید. در نوامبر ۲۰۰۷، کپی سال ۲۰۰۳، مربوط به "استاندارد نحوه عمل در کمپ دلتا" که روش و دستورالعمل کار سربازان ارتش آمریکا در بازداشتگاه گوانتانامو را بیان می‌داشت، در اختیار عموم قرار داد. مدارک فوق نشان می‌دادند که برخی از زندانیان گوانتانامو از کمیته بین‌المللی صلیب سرخ پنهان شده بودند، مطلبی که ارتش آمریکا مکرراً انکار می‌نمود. در فوریه ۲۰۰۸ ویکی لیکس از عملیات مالی غیرقانونی بانک جولیوس بانر در جزایر کیمن پرده برداشت، در نتیجه بانک علیه ویکی لیکس اعلام جرم و ادعای خسارت کرد که باعث متوقف شدن موقت فعالیت‌های ویکی لیکس گردید. در فوریه ۲۰۰۸ یک قاضی ایالت کالیفرنیا دستور داد تا شرکت خدمات اینترنت دامنه اینترنتی ویکی لیکس *wikileaks.org* را بلاک بنماید، با اینکه بانک (جولیوس بانر) فقط خواهان پس گرفتن مدارک بود، ویکی لیکس از معین کردن یک نفر رابط کوتاهی کرد. وب سایت بلافاصله با همیاری هواداران منعکس و منتشر گشت، و در پایان همان ماه قاضی دستور خودش را لغو نمود با این توضیح که احتمال منافات با متمم اول قانون اساسی ایالات متحده آمریکا و تردید در صلاحیت آن دادگاه *Jurisdiction* وجود دارد. در مارس ۲۰۰۸ ویکی لیکس مدارکی را انتشار داد که آن‌ها را انجیل‌های محرمانه کلیسای سائنتولوزی نامید. سه سال بعد ویکی لیکس نامه‌ای دریافت کرد حاکی از تهدید به تعقیب قانونی به دلیل نقض قوانین حق چاپ و انتشار بود. در سپتامبر ۲۰۰۸ در جریان مبارزات انتخاباتی ریاست جمهوری آمریکا، ایمیل‌های سارا پیلین یکی از نامزدهای انتخاباتی حزب جمهوری‌خواه در وبگاه ویکی لیکس منتشر شدند. ایمیل‌ها را انانیموس (گروه) از حساب یاهوی سارا پیلین هک کرده بودند. در نوامبر ۲۰۰۸ فهرست اعضای دست راست افراطی " حزب ملی بریتانیا *BNP* در ویکی لیکس منتشر شدند، یکسال بعد فهرست دیگری از افراد این حزب انتشار یافتند.

اسناد ۲۰۰۹

در ژانویه ۲۰۰۹ ویکی لیکس ۸۶ مکالمه تلفنی ضبط شده از سیاستمداران و بازرگانان پرویی در گیر در رسوایی نفت پرو ۲۰۰۸ را انتشار داد. در طی ماه فوریه ویکی لیکس اقدام به آزادسازی اسناد ذیل نمود: گزارش‌های خدمات پژوهشی کنگره ۶۷۸۰، در ماه مارس فهرست کمک کنندگان به مبارزات انتخاباتی نرم کولمن برای سن، و مجموعه اسناد متعلق به بانک بارکلیز، که جلوتر بدستور دولت از وبگاه روزنامه گاردین حذف شده بودند. در ژوئیه انتشار اخبار مربوط به سانحه مهم اتمی که در تأسیسات هسته‌ای نطنز در ایران رخ داده بود. بعدها ویکی لیکس اضافه کرد که سانحه اتمی در اثر کرم رایانه‌ای استاکسنت بوده‌است. در سپتامبر اسناد داخلی بانک کوپتینگ *Kaupthing Bank* به خارج نشت نمودند، اندکی قبل از فروپاشی سیستم بانکی ایسلند (۲۰۰۸-۲۰۱۲) که بحران مالی مهمی در آن کشور پدیدآورد. مدارک مزبور نشان می‌دادند که مبالغ مهمی پول به نحو مشکوکی به صاحبان بانک قرض داده شده و بدهکارهای بزرگی بخشوده شده بودند. در اکتبر، *Joint Services Publication 440* یک دستورالعمل دولت بریتانیا که آموزش می‌داد چگونه از نشت اخبار جلوگیری شود را ویکی لیکس منتشر نمود. متعاقباً در همان ماه، ویکی لیکس اعلام داشت که شرکت ترافیگورا با استفاده از قانون احکام فوق‌العاده مانع انتشار اسناد داخلی آن شرکت در روزنامه گاردین شده‌است، این مدارک در مورد پنهان کردن زباله‌های سمی در کشور ساحل عاج می‌باشند. در نوامبر وبگاه، ایمیل‌های دانشمندان کاوشگر در تغییرات آب‌وهوایی (تغییر اقلیم) را آزاد ساخت، گرچه این ایمیل‌ها در ابتدا به ویکی لیکس نشت نشده بودند. همچنین ۵۷۰۰۰۰ پیامک تلفنی ارسال شده در روز حملات ۱۱ سپتامبر را آزاد ساخت. در طی ۲۰۰۸ و ۲۰۰۹ ویکی لیکس فهرست وبگاه‌های متهم به غیرقانونی بودن در استرالیا، دانمارک و تایلند را منتشر نمود. البته در ابتدا این فهرست به منظور جلوگیری از بازدید وبگاه‌های پورنوگرافی کودکان و تروریسم بود ولی ویکی لیکس نشان داد وبگاه‌هایی به لیست وارد شده‌اند که ربطی به آن موضوعات ندارند.

اسناد ۲۰۱۰

در اواسط ماه فوریه ۲۰۱۰ ویکی لیکس کابل (*cable* مخابره) دیپلماتیک نشت شده‌ای از سفارت ایالات متحده در ریکیاویک در ارتباط با رسوایی (*Icesave scandal*) دریافت کرد. کابلی که به ریکیاویک ۱۳ (*Reykjavik 13*) معروف شد، اولین از سری اسناد مهمی بود که سرباز ارتش آمریکا چلسی مبنینگ فراهم آورد. در مارس ۲۰۱۰ ویکی لیکس مدارک محرمانه ۳۲ برگی ضد جاسوسی سال ۲۰۰۸ وزارت دفاع آمریکا را آزاد ساخت که در آن نشت اسناد در ویکی لیکس و چگونگی جلوگیری از آن بررسی شده بود. در آوریل یک ویدئوی سری گروهی از خبرنگاران رویترا نشان می‌داد که زیر رگبار گلوله بالگرد ارتش آمریکا قرار می‌گیرند و کشته می‌شوند، خلبان مدعی بود که دوربینهای خبرنگاران را با اسلحه اشتباه گرفته بود و ویدئو

مربوط. پس از به ربحار بستن خبرداران، حلبان بر روی ید خودرو حاوادجی که برای حمد به مجروحین آمده بود انش دستور تا مانع کمک به آنها گردد. این عمل یک جنایت جنگی محسوب می شود. در طی یک هفته پس از انتشار سند، به اعتراف گوگل

لغت "ویکی لیکس" بالاترین روند رشد جستجو را در جهان داشت. در ماه ژوئن چلسی منینگ دستگیر شد پس از اینکه یک هکر سابق بنام "ادریان لامو" با سوء استفاده از اعتماد منینگ، او را به دولت معرفی کرد. منینگ در طی چت به لامو گفته بود که ویدئوی مزبور و همچنین حمله هوایی گرانای Granai airstrike و حدود ۲۶۰۰۰ کابل محرمانه را او به ویکی لیکس فرستاده است. در ژوئیه ویکی لیکس ۹۲۰۰۰ مدارک جنگ افغانستان بین سالهای ۲۰۰۹-۲۰۰۴ را در اختیار گاردین، نیویورک تایمز و اشپیگل قرار داد. مدارک حاوی جزئیاتی از قبیل "تیر اندازی به نیروهای دوست" و تلفات غیر نظامیان محلی بود. نزدیک به ۱۵۰۰۰ سند از این ۹۲۰۰۰ هنوز آزاد نشده اند زیرا ویکی لیکس در حال مطالعه آنها برای حذف منابع اخبار است. ویکی لیکس از پنتاگون و سازمان های حقوق بشر برای حذف نام منابع خبرها یاری خواست تا بدین ترتیب از صدمات احتمالی در نتیجه انتشار آنها کاسته گردد، منتها کمکی در این مورد دریافت نکرد. در پایان ماه ژوئیه ۱/۴ گیگابایت "فایلهای ضمانتی" Insurance files به اسناد جنگ افغانستان افزوده شد، با این تهدید که در صورت آسیب رسیدن به ویکی لیکس یا جولیای اسانژ این فایلها منتشر خواهند گشت. در ۲۰ اوت ۲۰۱۰ ویکی لیکس اسناد مربوط به حادثه فستیوال موزیک Love Parade stamped در شهر دویسبورگ آلمان را که حاکی از نقش و مسئولیت مقامات شهر بودند را انتشار داد. پس از مدارک جنگ افغانستان، ویکی لیکس حوالی ۴۰۰۰۰۰ سند مربوط به جنگ عراق را آزاد ساخت. با انعکاس مدارک جنگ عراق در رسانه ها، بی اعتنائی دولت آمریکا به گزارشهای مقامات عراقی حاکی از وجود شکنجه در کمپهای زندانیان ارتش آمریکا، به جهانیان نمایان گشت. در ۲۸ نوامبر ۲۰۱۰ ویکی لیکس و ۵ نشریه مهم جهانی مدارک مربوط به "افشای اسناد دیپلماتیک ایالات متحده" را منتشر نمودند.

اسناد ۲۰۱۱-۲۰۱۵

موضوعات اصلی: نشت فایل های خلیج گوانتانامو en:Guantanamo Bay files leak، نشت فایل های اطلاعات جهانی en:2012-13 Stratfor email leak، فایل های سوریه en:Syria Files، و نشت ایمیل های استراتفر در ۲۰۱۲-۲۰۱۳ en:2012-13 Stratfor email leak.

در اواخر آوریل ۲۰۱۱، فایل های مربوط به بازداشتگاه گوانتانامو منتشر شدند. در دسامبر ۲۰۱۱ ویکی لیکس شروع به آزادسازی «فایل های جاسوسی» کرد [۲۱]. در ۲۷ فوریه ۲۰۱۲ ویکی لیکس شروع به انتشار بیش از ۵ میلیون ایمیل از "گلوبال اینتلیجنس" استراتفور، واقع در ایالت تگزاس، نمود. در ژوئیه ۲۰۱۲ ویکی لیکس اقدام به آزادسازی فایل های سوریه کرد که حاوی بیش از دو میلیون ایمیل های شخصیت های سیاسی، وزارتی و شرکت ها بود که بین سال های ۲۰۰۶ و ۲۰۱۲ ارسال گردیده بودند. در ۲۵ اکتبر ۲۰۱۲ ویکی لیکس آغاز به انتشار ۱۰۰ سند محرمانه نمود که در مورد "دستورالعمل رفتار با زندانیان" بودند. در آوریل ۲۰۱۳ ویکی لیکس بیش از ۱/۷ میلیون سند دیپلماتیک و اطلاعاتی سال های ۱۹۷۰ را منتشر کرد از جمله کابل های کیسینجر Kissinger cables (مخابرات دیپلماتیک و اطلاعاتی) en:Kissinger cables. در سپتامبر ۲۰۱۳ روزنامه نروژی Dagens Næringsliv اظهار داشت که ویکی لیکس در طی سال گذشته، محل مهم ترین شرکت های متخصص در فناوری مراقبت الکترونیکی en:Mass surveillance اروپایی را افشا کرده است en:Dagens Næringsliv. در ۱۳ نوامبر ۲۰۱۳ مجموعه کامل حق مالکیت غیر مادی در شراکت ترنس-پسیفیک منتشر گشت. در ژوئن ۲۰۱۵ ویکی لیکس مجموعه کامل ضمیمه شفافیت برای خدمات بهداشتی شراکت ترنس-پسیفیک به همراه موضع هر یک از کشورها در مذاکرات را آزاد ساخت. بنا به نشریه "سیدنی مورنینگ هرال" en:The Sydney Morning Herald این متن موافقتنامه نحوه عملکرد طرح دولت در مورد دستگاه های پزشکی و دارو را تنظیم می کند و به وضوح قدرت تصمیم و اطلاعات بیشتری در اختیار شرکت های چند ملیتی داروسازی پیرامون تصمیمات کشوری خدمات درمانی، قرار می دهد. در ۱۹ ژوئن ۲۰۱۵ ویکی لیکس اقدام به افشای کابل های عربستان سعودی می نماید؛ که حاوی بیش از نیم میلیون کابل و دیگر مدارک مکالمات وزارت خارجه عربستان با سفارت خانه های در جهان است. در ۲۳ ژوئن ۲۰۱۵ ویکی لیکس اسناد معروف به "جاسوسی الیزه" را منتشر می سازد که ادوارد اسنودن از جاسوسی های آژانس امنیت ملی ایالات متحده آمریکا (ان اس ای) افشا کرده بود. این عملیات "ان اس ای" شامل جاسوسی از رئیس جمهور فرانسه فرانسوا اولاند، نیکولا سارکوزی و ژاک شیراک می شده است. در ۲۹ ژوئن ۲۰۱۵ ویکی لیکس مدارک بیشتری در مورد شنودهای آژانس امنیت ملی ایالات متحده آمریکا (ان اس ای) در فرانسه و همچنین جاسوسی های اقتصادی "ان اس ای" از شرکت های فرانسوی را به عموم ارائه می نماید. در ژوئیه ۲۰۱۵ ویکی لیکس مدارکی در وبگاهش گذارد که نشان می دادند ان اس ای از سال های ۱۹۹۰ مکالمات تلفنی اعضا دولت آلمان از جمله انگلا مرکل را تحت شنود قرار می داده است. در ۴ ژوئیه ۲۰۱۵ مدارک ارائه شده توسط ویکی لیکس آشکار می ساختند که ۲۹ عضو دولت برزیل برای جاسوسی از جانب آژانس امنیت ملی ایالات متحده آمریکا انتخاب شده بودند. در بین سیاستمداران هدف قرار گرفته می توان از دیلما روسف و برخی برخی شخصیت های کلیدی دولت نام برد.

در ۲۹ ژوئیه ۲۰۱۵ ویکی لیکس یک سند فوق سری از ملاقات وزیران شراکت ترنس-پسیفیک در ۲۰۱۳ را علنی ساخت که موضع گیری و سیاست ان کشورها را در قبال شرکت های دولتی نشان می داد و حاکی از ارجحیت دادن دولت ها به شرکت های بزرگ، حتی مالکیت ۳۱ درصدی شرکت های بزرگ در آمریکا بود. مدارک ۲۰۱۵ نشان داد که ان اس ای از سال ۱۹۹۰

سرتاسری بررّ پند سیمی بود. در ۱۰ رویه ۱۰۱۳ مدارک بدست آمده توسط ویکی لیکس نشان دادند که ای اس ای از دولت ژاپن جاسوسی می کرده است، این جاسوسی شامل شرکت های بزرگ نظیر میتسویی و میتسوبیشی هم می شده است. مدارک

مذکور بیان می داشتند که دامنه جاسوسی های آمریکا در ژاپن وسیع بوده و شامل موضوعاتی از قبیل: مکالمات دیپلماتیک، موضع ژاپن در مسئله تغییر اقلیم (گرم شدن هوا) و مراقبت وسیع اقتصاد ژاپن بوده است. در ۲۱ اکتبر ۲۰۱۵ ویکی لیکس تعدادی از ایمیل های جان برنان که حاوی اطلاعات شخصی و گواهی عدم سوء پیشینه بودند را آزاد ساخت.

افشاگری ها

افشای اسناد طبقه بندی شده در مورد جنگ عراق

تا سال ۲۰۱۵ ویکی لیکس بیش از ۱۰ میلیون مدارک و تحلیل های مربوطه را در اختیار عموم گذارد، و خود جولین آسانژ (از بنیانگذاران و مدیر ویکی لیکس) آن را " کتابخانه عظیم مدارکی که به بیشترین حد در جهان تحت تعقیب و آزار قرار گرفته اند " نام نهاد. از ابتدا مطالب منتشر شده جلب توجه می کردند ولی انتشار برخی مدارک سری ارتش آمریکا که توسط یک نظامی وظیفه «چلسی منینگ» تهیه شده بودند، ویکی لیکس را مشهور عالم ساخت. مدارک منینگ، از جمله ویدئوی کشتار غیر نظامیان در عراق توسط هلیکوپتر (بالگرد) ارتش آمریکا (*youtube - Collateral Murder*) اپریل ۲۰۱۰ ویدئو در یوتوب) ویدئو مربوط، ثبت وقایع جنگ افغانستان (۲۰۱۰ جولای)، ثبت وقایع جنگ عراق (اکتبر ۲۰۱۰)، ۲۵۰ هزار تلگرام دیپلماتیک (نوامبر ۲۰۱۰)، پرونده اسیران ارتش آمریکا در بازداشتگاه گوانتانامو (اپریل ۲۰۱۱) ... شناخته شده ترین انتشارات ویکی لیکس هستند.

افشای اسناد طبقه بندی شده در مورد جنگ افغانستان

افشای بیش از ۹۲ هزار سند سری ارتش آمریکا درباره جنگ افغانستان خشم مقامات واشینگتن را برانگیخت. اسنادی که بخش هایی از آن به «نقش ایران در بی ثباتی افغانستان» پرداخته بود. مدیران وبگاه ویکی لیکس که اخبار پشت پرده را افشا می کنند، این اسناد را از طریق روزنامه های نیویورک تایمز آمریکا، گاردین بریتانیا و مجله اشپیکل آلمان در اختیار عموم قرار دادند. اسناد منتشر شده حاوی جزئیات دقیق جنگ افغانستان در سال ۲۰۰۴ تا ۲۰۱۰ و از جمله نقش ایران در بی ثباتی این کشور بود. [۲۲]

با این حال در حالی که وزارت دفاع آمریکا، ارزیابی خسارت های ناشی از انتشار هزاران سند سری درباره جنگ افغانستان توسط وبگاه ویکی لیکس به هفته ها زمان نیاز دارد، ویکی لیکس مدعی شد که هنوز ۱۵ هزار سند محرمانه دیگر در اختیار دارد. [۲۳][۲۴] رابرت گیتس وزیر دفاع آمریکا انتشار این اسناد توسط وبگاه «ویکی لیکس» را برای جان سربازان آمریکایی، متحدان و طرفداران این کشور در افغانستان به طور بالقوه خطرناک دانسته و هشدار داده است که به اعتبار ایالات متحده در جهان لطمه خواهد زد. [۲۵] مقام های آمریکایی از وبگاه ویکی لیکس خواسته اند پانزده هزار سند محرمانه دیگر را که در مورد جنگ افغانستان در اختیار دارند، منتشر نکنند. این اسناد غیر از هفتاد و پنج هزار سندی است که هفته گذشته از طریق سایت ویکی لیکس به رسانه ها درز کرد. [۲۶]

افشای اسناد محرمانه وزارت خارجه آمریکا

ویکی لیکس در تاریخ ۲۸ نوامبر ۲۰۱۰ میلادی (۷ آذر ۱۳۸۹) بخش هایی از اسناد و گزارش های طبقه بندی شده وزارت امور خارجه ایالات متحده آمریکا را که بالغ بر ۲۵۰ هزار سند محرمانه از وابسته های دیپلماتیک ایالات متحده آمریکا در همه نقاط جهان می شود را منتشر کرد. [۲۷][۲۸]

در تاریخ ۲۸ نوامبر ۲۰۱۰، سرور وبگاه ویکی لیکس، یک ساعت قبل از افشای اسناد محرمانه وزارت خارجه آمریکا مورد حمله محروم سازی از سرویس قرار گرفت. [۲۹] اما با این وجود پنج نشریه معتبر بین المللی از جمله نیویورک تایمز، گاردین، اشپیکل، ال پائیس و لوموند به صورت هم زمان، بخش هایی از این اسناد محرمانه را منتشر کردند. [۳۰]

افشای اسناد محرمانه شرکت استراتفور

در دسامبر سال ۲۰۱۱ میلادی، گاه ها که اسناد محرمانه به «گاه آناهم» معلق به هک نامه اطلاعات ه همنب: کات ها.

اعتباری هزاران مشتری شرکت استراتفور شدند.^[۳۱] پس از چندی سایت افشاگر ویکی لیکس، اقدام به انتشار اسامی و اطلاعات برخی از مشتریان شرکت استراتفور را کرد که از آن جمله، می توان به شرکت هایی چون داو کمیکال، لاکهید مارتین، نورثروپ گرومن و ریتیون و نیز آژانس های دولت ایالات متحده آمریکا، از جمله وزارت امنیت داخلی ایالات متحده آمریکا، آژانس اطلاعات دفاعی ایالات متحده آمریکا و تفنگداران دریایی ایالات متحده آمریکا اشاره کرد.^[۳۲]

محاصره مالی کارت های اعتباری و بانک ها

پس از انتشارات مهم ویکی لیکس در مورد افشای اسناد دیپلماتیک آمریکا که اسرار شرمسار کننده ای در خود داشت، از ۷ دسامبر ۲۰۱۰ وسترن یونیون، مسترکارد، ویزا، بانک آمریکا، پی پل تمام نقل و انتقالات و حواله های بانکی با ویکی لیکس را ممنوع نمودند. آسانز این کردارهای بنگاه های مالی را «مک کارتیسم سوداگرانه» نامیده است. این ممنوعیت باعث می شد که دریافت کمک های مالی هواداران که تنها راه کسب درآمد و بقای مالی برای ویکی لیکس است غیرممکن گردد. محاصره بانکی ویکی لیکس را در شرایط بسیار مشکلی قرار می داد و سبب ضررهای مالی مهمی برای این سازمان غیرانتفاعی شد. نزدیک به دو سال طول کشید و تنها پس از حکم یک دادگاه ایسلند به نفع ویکی لیکس و شکل خاص ساختار قراردادی کارت های اعتباری در فرانسه بود که امکان برقراری مجدد نقل و انتقالات مالی میسر گردید.^{[۳۳][۳۴][۳۵]}

محل نگهداری فایل ها

فایل های ویکی لیکس درون سرورهایی در یک پناهگاه اتمی در شهر استکهلم در سوئد نگهداری می شوند. برای ثابت نگه داشتن دما در این پناهگاه از توربین های زیردریایی ها استفاده می شود.^[۳۶]

دیگر فعالیت های ویکی لیکس

در ۲۰۱۳ ویکی لیکس ادوارد اسنودن کارمند سابق آژانس امنیت ملی ایالات متحده آمریکا (ان اس ای) را که افشاگری های بی سابقه ای از جاسوسی های آن سازمان کرده بود را برای خروج از هنگ کنگ یاری داد. سارا هاریسون en:Sarah Harrison (journalist) از فعال های ویکی لیکس، اسنودن را در خروج از هنگ کنگ همراهی نمود. روزنامه نیویورک تایمز اظهار داشت؛ برغم کارمندان دست و پا گیرش، مشکلات دریافت کمک مالی هواداران در نتیجه محدودیت های مالی تحمیل شده و مسائل ایجاد شده در اثر روش زندگی نا ملایم جولیان اسانز و گرفتاری هایش که باعث ایجاد وقفه در خدمات ایشان شده است، ویکی لیکس همچنان نیرویی است در سطح جهانی روی آن حساب می شود.

منتقدان

طی افشای ۲۵۱۰۰۰ سند دیگر در نوامبر ۲۰۱۰، اعضای کنگره آمریکا واکنش شدیدی نشان دادند و خواهان تعیین ویکی لیکس به عنوان یک «سازمان تروریستی خارجی» شدند.^[۳۷]

ولادیمیر پوتین در این باره معتقد است: اسناد ویکی لیکس احتمالاً هدف های سیاسی را دنبال می کنند. به نظر کارشناسان عده ای قصد دارند اهمیت این سایت را بالا ببرند تا از آن برای منافع سیاسی بهره بگیرند. اگر هم این طور نباشد، من فکر می کنم سرویس های دیپلماتیک باید توجه بیشتر به اسناد خود داشته باشند. حفره های امنیتی پیش تر هم وجود داشته اند؛ با این حال از دید من با انتشار این اسناد فاجعه ای رخ نداده است.^[۳۸]

حملات سایبری

در ۳ دسامبر ۲۰۱۰ پس از آن که EveryDNS سرور آمریکایی وبگاه ویکی لیکس خدمات خود به آن را قطع و wikileaks.org را از دسترس خارج کرد. ویکی لیکس به دامین سوئیسی wikileaks.ch نقل مکان کرد. EveryDNS دلیل این اقدام را چنین ذکر کرده بود که هکر جدید تهدید به اختلال در کل این شبکه کرده است. وبگاه ویکی لیکس بارها پیش از آن با حملات عدم سرویس دهی مواجه شده بود. ویکی لیکس مسئولیت این حملات را با مأموران امنیتی آمریکا و کشورهای دیگر می دانست.^[۳۹] ویکی لیکس اعلام کرد که از طریق دامنه های wikileaks.de, wikileaks.fi و wikileaks.nl هم در دسترس است.^[۴۰]

در بازی کامپیوتری ویکی لیکس، بازیکن، نقش جولین آسانژ مدیر ویکی لیکس را ایفا می‌کند که باید اطلاعات محرمانه کارت حافظه سیار کامپیوتر باراک اوباما، رئیس‌جمهور آمریکا را سرقت کند.^[۴۱]

فیلم مستند

ما اسرار را می‌دزدیم: داستان ویکی‌لیکس ساخته الکس گیبینی فیلمی مستند است که به افشاگرهای ویکی لیکس، ژولین آسانژ و بردلی مینینگ پرداخته‌است، این فیلم در سال ۲۰۱۳ ساخته شد.^[۴۲]

پانویس

February 2008. Retrieved 28 February 2008

McGreal, Chris. Wikileaks reveals video showing U.S. air crew shooting down Iraqi civilians (<http://www.guardian.co.uk/world/2010/apr/05/wikileaks-us-army-iraq-attack>), *The Guardian*, 5 April 2010

Winners of Index on Censorship Freedom of Expression Award Announced (<http://www.indexoncensorship.org/2008/04/winners-of-index-on-censorship-freedom-of-expression-award-announced/>) 22 April 2008

Kenya: The Cry of Blood – Extra Judicial Killings and Disappearances, Sep 2008 (https://wikileaks.org/wiki/Kenya:_The_Cry_of_Blood_-_Report_on_Extra-Judicial_Killings_and_Disappearances,_Sep_2008) 8) WikiLeaks

Amnesty announces Media Awards 2009 winners (https://archive.is/20120530055214/amnesty.org.uk/news_details.asp?NewsID=18227) Amnesty.org.uk, 2 June 2009

Reso, Paulina (20 May 2010). "5 pioneering Web sites that could totally change the news" (http://www.nydailynews.com/money/2010/05/20/2010-05-20-5_pioneering_web_sites_that_could_totally_change_the_news.html). *Daily News*. Retrieved 8 June 2010

<https://www.youtube.com/watch?v=5rXPrfnU3G0>) Collateral Murder - youtube ویدئوی مربوط به کشتار (<https://www.youtube.com/watch?v=5rXPrfnU3G0>)

۱۳. رادیو فردا: ویکی لیکس و افشاگری جنگ افغانستان http://www.radiofarda.com/content/US_Documents_Leaked_Online_On_War_In_Afghanistan_And_Irans_Influence/2109820.html

۱. Wikileaks:About" (<https://www.wikileaks.org/wiki/WikiLeaks>About>). WikiLeaks. Archived (<https://web.archive.org/web/20080314204422/http://www.wikileaks.org/wiki/Wikileaks>About>) from the original on 14 March 2008. Retrieved 3 June 2009

۲. Wikileaks Mirrors" (<https://www.webcitation.org/6BKUgc2Qs?url=http://wikileaks.info/>). WikiLeaks. 24 August 2012. Archived from the original (<https://www.wikileaks.org>) on 11 October 2012. Retrieved 11 October 2012

۳. Wikileaks.org Site Info" (<https://web.archive.org/web/20111204145837/http://www.alexa.com/siteinfo/wikileaks.org>). الکسا اینترنت. Archived from the original (<http://www.alexa.com/siteinfo/wikileaks.org>) on 4 December 2011. Retrieved 28 August 2016

۴. About" (<https://web.archive.org/web/20160626131946/https://wikileaks.org/About.html>). WikiLeaks. Archived from the original (<https://www.wikileaks.org/About.html>) on 26 June 2016. Retrieved 11 October 2012

۵. WikiLeaks' official twitter account" (<https://twitter.com/wikileaks>). Archived (<https://www.webcitation.org/5rW7eYjFk?url=http://twitter.com/wikileaks>) from the original on 26 ژوئیه 2010. Retrieved 20 اکتبر 2016. Check date values in: |access-date= (help)

۶. Wikileaks has 1.2 million documents?" (https://www.wikileaks.org/wiki/Wikileaks:About#Wikileaks_has_1.2_million_documents.3F). WikiLeaks. Archived (https://web.archive.org/web/20080216000537/http://www.wikileaks.org/wiki/Wikileaks:About#Wikileaks_has_1.2_million_documents.3F)

۱۴. WikiLeaks to publish new documents" (https://www.webcitation.org/5ukvPaEh documents.3F) from the original on 16 j?url=http://www.msnbc.msn.com/id/38 606166/ns/us_news-security/). Associated Press. 8 August 2010. Archived from the original (https://www.msnbc.msn.com/id/38606166/ns/us_new s-security/) on 5 December 2010. Retrieved 2010-12-05
۱۵. Satter, Raphael G. ; Svensson, Peter (3 December 2010) "WikiLeaks Fights To Stay Online Amid Attacks" (http://www.c harlotteobserver.com/2010/12/02/18821 68/the-noose-tightens-around-wikileaks. html (bایگانی شده https://web.archive.org/web/20190515174600/https://www.charl otteobserver.com/2010/12/02/1882168/t he-noose-tightens-around-wikileaks.ht ml) در ۱۵ مه ۲۰۱۹ توسط Wayback Machine. Associated Press (via The Charlotte Observer). Retrieved 4 December 2010
۱۶. Randall, David; Cooper, Charlie (5 December, 2010). "WikiLeaks hit by new online onslaught" (http://www.independ ent.co.uk/news/world/politics/wikileaks- hit-by-new-online-onslaught-2151570.ht ml). The Independent. Independent Print Ltd. Retrieved 4 December 2010. (Check date values in: |date= (help
۱۷. BBC فارسی - جهان - ویکی لیکس؛ افشاگری در مقیاس جهانی (http://www.bbc.co.uk/persia n/world/2010/07/100726_131_wikileaks_d ocument.shtml
۱۸. آیا می‌شود در اینترنت ناشناس ماند؟ (http://www.khabaronline.ir/news-79073.aspx
۱۹. https://web.archive.org/web/20131231025031/http://www.alliance.org.au/global-journalists-union-supports-wikileaks
۲۰. https://www.usnews.com/news/us/articles/2013/07/10/harvard-prof-is-star-witness-at-wikileaks-trial
۲۱. spy files (https://wikileaks.org/the-spyfil es.html
۲۲. افشای هزاران سند طبقه‌بندی شده از جنگ افغانستان؛ «ایران متهم به ایجاد بی‌ثباتی» - © ۲۰۱۰ تمام حقوق این وبسایت بر اساس قانون کپی‌رایت برای رادیو فردا محفوظ است (http://www.radiofarda.com/c/ontent/US_Documents_Leaked_Online_On_War_In_Afghanistan_And_Irans_Infl uence/2109820.html
۲۳. ویکی‌لیکس: هنوز ۱۵ هزار سند از جنگ افغانستان را منتشر نکرده‌ایم - © ۲۰۱۰ تمام حقوق این وبسایت بر اساس قانون کپی‌رایت برای رادیو فردا محفوظ است (http://www.radiofarda.com/content/F9_Pentagon_Scrambled_To_Assess_Wikile
۲۴. آفتاب - ویکی‌لیکس: هنوز ۱۵ هزار سند از جنگ افغانستان را منتشر نکرده‌ایم (http://aftabnews.i r/vdchiknzi23nvzd.tft2.html
۲۵. «ورود اف‌بی‌آی به ماجرای ویکی لیکس» (http://ww w.bbc.co.uk/persian/world/2010/07/1007 29_u04_french_killer.shtml). وبگاه بی‌بی‌سی فارسی. دریافت‌شده در ۲۷ مرداد ۱۳۸۹.
۲۶. BBC فارسی - جهان - آمریکا از ویکی لیکس خواست مدارک بیشتری منتشر نکند (http://www.bbc.co.uk/persian/world/2010/07/100731_120_wi kileaks_denial_blood.shtml
۲۷. افشاگری تازه و جنجال‌انگیز ویکی‌لیکس (http://ww w.dw-world.de/dw/article/0,,6275489,00. html). دویچه وله فارسی
۲۸. افشاگری تازه ویکی‌لیکس و واکنش شدید آمریکا (http://www.bbc.co.uk/persian/world/2010/1 1/101128_u01_wikileaks.shtml). بی‌بی‌سی فارسی
۲۹. Wikileaks 'hacked ahead of secret US' document release" (http://www.bbc.co. uk/news/world-us-canada-11858637). BBC News. 28 November 2010. Retrieved ۲۸ November ۲۰۱۰
۳۰. Editor's note: publishing the cables (http://www.guardian.co.uk/world/2010/nov/ 28/editors-note-wikileaks-embassy-cabl es), The Guardian
۳۱. Criminals Exploit Stolen Customer Data From Stratfor (http://bits.blogs.nytimes. com/2012/02/15/criminals-exploit-stolen -customer-data-from-stratfor/?scp=2&s q=stratfor&st=cse), The New York Times
۳۲. https://web.archive.org/web/20131231025031/http://www.alliance.org.au/global-journalists-union-supports-wikileaks
۳۳. Banking Blockade -wikileaks (https://wiki leaks.org/Banking-Blockade.html
۳۴. Banking Blockade-theguardian (https:// www.theguardian.com/commentisfree/ 2011/oct/24/bankers-wikileaks-free-spe ech
۳۵. wikileaks Banking Blockade breaks (http://www.commondreams.org/news/201 2/07/18/wikileaks-breaks-banking-block ade-dares-us-companies-block-again
۳۶. دیدار از پناهگاه اسناد ویکی‌لیکس در سوئد (http://w

www.bbc.co.uk/persian/world/2010/12/101213_an_wikileaks_secret_bunker.shtml

om/s/ap/20101203/ap_on_hi_te/wikileaks)
By LOUISE NORDSTROM, Associated Press, 3 December 2010

Twitter / wikileaks: WikiLeaks now available at (<https://twitter.com/wikileaks/status/10750283525136384>)

۴۱. استقبال گسترده از بازی کامپیوتری «ویکی لیکس» (http://www.radiofarda.com/content/f5_wikileaks_games_well_received_in_game_community/2251597.html)

۴۲. ویکی لیکس، جولیان آسانژ و بردلی مینینگ؛ مستندی که باید دید (http://www.bbc.co.uk/persian/art-s/2013/08/130821_l41_cinema_wikileaks_film_review.shtml) بی‌بی‌سی فارسی

aks_Damage/2110949.html

۳۷. WikiLeaks: US Senators call for WikiLeaks to face criminal charges» (<http://www.telegraph.co.uk/news/worldnews/northamerica/usa/8166607/WikiLeaks-US-Senators-call-for-WikiLeaks-to-face-criminal-charges.html>). the telegraph ۲۹ نوامبر ۲۰۱۰.

۳۸. «یورونیوز» (<https://web.archive.org/web/20101204114907/http://persian.euronews.net/2010/12/02/putin-russia-s-mafia-state-image-no-disaster>) (/e-image-no-disaster <http://persian.euronews.net/2010/12/02/putin-russia-s-mafia-state-image-no-disaster>) (/ster در ۴ دسامبر ۲۰۱۰. دریافت شده در ۴ دسامبر ۲۰۱۰.

۳۹. WikiLeaks switches to Swiss domain after attacks (<https://web.archive.org/web/20101204135913/http://news.yahoo.com>)

منابع

- مشارکت‌کنندگان ویکی‌پدیا. «Wikileaks» (<https://en.wikipedia.org/w/index.php?title=Wikileaks&oldid=375693824>). در *دانشنامهٔ ویکی‌پدیای انگلیسی*، بازبینی‌شده در ۲۷ ژوئیه ۲۰۱۰.
- بی‌بی‌سی فارسی (http://www.bbc.co.uk/persian/world/2010/07/100726_l31_wikileaks_document.shtml)
- ویکی‌پدیای انگلیسی (<https://en.wikipedia.org/w/index.php?title=Wikileaks&oldid=37568392>) (0)

پیوند به بیرون

- وبگاه رسمی (<https://wikileaks.org/>)
- آثار مربوط ویکی‌لیکس (<https://worldcat.org/identities/lccn-no2010-121535>) در کتابخانه‌ها (کاتالوگ ورلدکت)
- اخبار و تفاسیر موجود در گاردین دربارهٔ ویکی‌لیکس (<http://www.guardian.co.uk/>)
- اخبار و تفاسیر موجود در نیویورک تایمز دربارهٔ ویکی‌لیکس (<http://topics.nytimes.com/top/reference/ti-mestopics/organizations/w/wikileaks>)

اخبار مرتبط در ویکی‌خبر:
رده:ویکی‌لیکس



- ویکی‌لیکس (<https://wikileaks.ch>)
- ویکی‌لیکس روی آی‌پی ۴ (<https://web.archive.org/web/20101204135913/http://news.yahoo.com>) (210182437/http://213.251.145.96)
- آرنه هگگاه (<http://wikileaks.info>)

■ آینه وبگاه (<https://web.archive.org/web/20100809001412/http://mirror.infoboj.eu>)

■ ویکی لیکس (<https://twitter.com/wikileaks>) در توئیتر

برگرفته از «[https://fa.wikipedia.org/w/index.php?title=ویکی لیکس&oldid=31462953](https://fa.wikipedia.org/w/index.php?title=ویکی_لیکس&oldid=31462953)»

این صفحه آخرین بار در ۱۶ مارس ۲۰۲۱ ساعت ۰۰:۴۸ ویرایش شده است.

همه نوشته‌ها تحت مجوز Creative Commons Attribution/Share-Alike در دسترس است؛ برای جزئیات بیشتر شرایط استفاده را بخوانید.

ویکی‌پدیا® علامتی تجاری متعلق به سازمان غیرانتفاعی بنیاد ویکی‌مدیا است.